

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดสภาพนาของ
เกษตรกรในจังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นายมานพ สุขสะอาด
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษิ์ ศรีมงคล	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิง ลำปาง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ สุทธิสุภา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป คชศิลา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดสภาพนาของเกษตรกรใน
จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม การยอมรับ
เทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดสภาพนา รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการปลูกข้าวโพดสภาพนา
ของเกษตรกร

ในการวิจัย เรื่องนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 148 คน ซึ่งเป็น
สมาชิกผู้ร่วมโครงการปลูกข้าวโพดสภาพนาในจังหวัดเชียงราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่ามัธยิมเลข และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลของการวิจัย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 44.16 ปี ส่วน
ใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.95 คน รายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย
44,873.81 บาท/ปี ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 22.07 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเฉลี่ย 7.71 ไร่

ผลการศึกษาการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรด้านการปลูกข้าวโพดสภาพนา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 34.46 ปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าว 21-30 วัน ร้อยละ 77.03 ปลูกในเดือนมกราคม ร้อยละ 74.32 มีการเตรียมดินหรือไถพรวน จำนวน 2 ครั้ง ร้อยละ 60.14 มีการยกร่องปลูกแบบ แถวเดี่ยว (กว้าง 75 ซม. ปลูกได้ 1 แถว) ระยะปลูก ร้อยละ 54.70 ใช้ระยะ 75x50 (2 ต้น/หลุม) ร้อยละ 64.86 ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา 2 กก./ไร่ ร้อยละ 69.18 มีการถอนแยกต้นข้าวโพด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.62 มีการใส่ปุ๋ยเคมี 2 ครั้ง สูตรปุ๋ยที่ใส่ครั้งที่ 1 ร้อยละ 85.10 ใส่ปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา ที่ใส่ 21-30 กก./ไร่ ครั้งที่ 2 ร้อยละ 67.80 ใส่สูตร 46-0-0 อัตราที่ใส่ 1-10 กก./ไร่ ร้อยละ 55.40 มีการให้น้ำ จำนวน 5 - 7 ครั้ง เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.08) มีการทำร่น

ผลการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดสภาพนาพบว่า เกษตรกร ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ของเกษตรกร โดยเรียงลำดับได้แก่ การสังเกตการแก่จากฝัก การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งแรกสูตร 16-20-0 ในอัตรา 21-30 กก.ต่อไร่ การ เตรียมดิน 2 ครั้ง การใส่ปุ๋ยเคมี 2 ครั้ง ใช้เมล็ดพันธุ์ของทางราชการ มีเปอร์เซ็นต์การงอก 90-99 เปอร์เซ็นต์ การถอนแยกข้าวโพด การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0 ในอัตรา 1-10 กก.ต่อไร่ อัตรา การใช้เมล็ดพันธุ์ 2 กก.ต่อไร่ และการยกร่องปลูกแถวเดี่ยว ส่วนปฏิบัติตามคำแนะนำน้อยได้แก่ การให้น้ำตลอดฤดูกาลปลูก 8 - 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.61 ของจำนวนเกษตรกร เนื่องจากน้ำ น้อยในการปลูกข้าวโพดสภาพนา

ปัญหาอุปสรรคในการปลูกข้าวโพดของเกษตรกรที่พบคือ ปัญหาภัยแล้ง โรค แมลงศัตรูพืชที่พบคือหนู เกษตรกรมีการกำจัดโดยใช้ยาเบื่อหนู นอกจากนี้ปัญหาเรื่องน้ำโดย เกษตรกรระบุว่าไม่มีน้ำไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะเกษตรกรคือ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย สารเคมี เมล็ดพันธุ์ เป็นต้น

Independent Study Title Farmers' Adoption on Maize Production Technology under Paddy Field Conditions in Chiang Rai Province

Author Mr. Manop Suksaard

M.S.(Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Asst. Prof. Katin Srimongkol Chairman

Asst. Prof. Dusdee Nalampang Member

Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa Member

Asst. Prof. Prateep Kochsila Member

Abstract

The objectives of the study of farmers' adoption on maize production technology under paddy field conditions in Chiangrai Province, were to study personal background, socio-economic factors of farmers, to investigate the adoption on maize production technology under paddy field condition and problems and recommendation on maize production.

Data was collected from 148 participating farmers. The project producing maize under paddy field conditions by using questionnaires. Data was analyzed by SPSS/PC program. Statistics used was Percentage, Arithmetic mean and Standard Deviation.

From research findings, it was found that 91.22 % of farmers were male with an average age of 44.16 years. 83.80% of the farmers' education was primary level. Average of family labors was 2.95 persons. Average farm income was 44,873.81 Baht per year. Average farm size was 22.07 rai with maize growing area of 7.71 rai.

Concerning the study on maize production technology under paddy field conditions, it was indicated that 34.46 % of farmers planted after harvest ranged from 21 - 30 days, 77.03 % of farmers plant on January, 74.32% seedbed with tillage twice, 60.14% of farmers seedbed for single row (75 cm. plant of 1 row) , 54.70% of farmers used spacing by 75x50 cm.(2 trees/pit) , 64.86 % of farmers used seed about 2 kgs./rai, 69.18% of farmers pulled up young maize, 71.62% of farmers applied fertilizers 2 times, fertilizer formula was 16-20-0 for 21-30 kgs./rai, the second application was 1-10 kgs./rai by 46-0-0. Farmers irrigated maize 5-7 times , 81.08 % of farmers did weeding maize.

As regards maize production technology adoption, it was found that farmers followed technical advice for more than 70 per cent of participating farmers, such as observation of sheath, first fertilizer application using 16-20-0 formula for 21-30 kgs/rai, double land preparation, double fertilizer application, use of recommended seeds with 90-99% germination, thinning, second fertilizer application using 46-0-0 formula for 1-10 kgs/rai, use of seed rate 2 kgs/rai and making single row bedding. Other practices that farmers followed less were irrigation for all season 8-10 times (21.61%) due to water shortage under paddy field conditions.

Problems and recommendations from the study were the natural disaster (drought) ,rat damage and shortage of water. Farmers' recommendations were support of factors of production, such as, fertilizer, chemicals, seeds etc.